

Metacognitieve training bij patiënten met een eerste psychose

Gepubliceerd: 30-09-2013 Laatste bijgewerkt: 24-04-2024

De effectiviteit bepalen van een aangepaste versie van Metacognitieve training op paranoïde ideatie en cognitief inzicht in patiënten met een eerste psychose.

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON39554

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Metacognitieve training bij patiënten met een eerste psychose

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

schizofrenie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Academisch Medisch Centrum

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Gerandomiseerde trial, Metacognitie, Psychose, Training

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaten zijn:

- 1) paranoïde ideatie, zoals gemeten met de Green Achterdochtige Gedachten Schaal (GAGS) (Green et al., 2008)
- 2) cognitief inzicht, zoals gemeten met de Beck Cognitive Insight Scale (BCIS) (Beck et al., 2004).
- 3) psychotische symptomen en algemene symptomen, zoals gemeten met de Positive and Negative Syndrome Scale (PANSS) (Kay, Lewis & Fiszbein, 1987) en met experience sampling via een palmcomputer (Palmier-Claus et al., 2011)
- 4) Clienttevredenheid, zoals gemeten met de Client Satisfaction Questionnaire-8 (CSQ-8) (de Brey, 1983).
- 5) Haalbaarheid van de training, zoals gemeten met de Client Evaluation Questionnaire (CEQ).

Secundaire uitkomstmaten

- 1) "Springen naar conclusies (JTC)" zoals gemeten met de Kralentest (Huq, Garety, & Hemsley, 1988).
- 2) "Attributiebias" zoals gemeten met de Internal, Personal, and Situational Attributions Questionnaire (IPSAQ, Kinderman and Bentall 1996)
- 3) Aanwezigheid van psychotische symptomen en de subjectief ervaren last (lijdensaspect) van deze symptomen zoals gemeten met de Community Assessment of Psychic Experiences (CAPE)
- 4) "Theory of mind" -een sociale cognitie maat- zoals gemeten met de Hinting

Task (Corcoran et al. 2005).

5) "Theory of mind" zoals gemeten met de Degraded Facial Affect Recognition (van't Wout et al., 2004, 2007).

6) Metacognitie, zoals gemeten met de Metacognitions Questionnaire (Wells & Cartwright-Hatton, 2004).

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Meta analyses suggereren dat cognitieve interventies effectief kunnen zijn in het verminderen van psychotische symptomen. Denkfouten, zoals 'springen naar conclusies' liggen waarschijnlijk deels ten grondslag aan het ontstaan van paranoide ideatie (waandenkbeelden) en psychosen. De recentelijk ontwikkelde "Metacognitieve training", heeft als doel deze denkfouten inzichtelijk te maken en te verminderen.

Doel van het onderzoek

De effectiviteit bepalen van een aangepaste versie van Metacognitieve training op paranoide ideatie en cognitief inzicht in patienten met een eerste psychose.

Onderzoekopzet

Het betreft een gerandomiseerde parallelstudie met ergotherapie als controle-conditie.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Metacognitieve training (MCT) is een combinatie van psycho-educatie, cognitieve remediatie en cognitieve gedragstherapie. De training bestaat uit 8 modules van 45 minuten die 1 maal per week worden gegeven. De oorspronkelijke MCT voor groepen is aangepast door het toevoegen van extra huiswerkopdrachten uit de MCT + module (een individueel traject). Deze huiswerkopdrachten zijn toegevoegd om denkfouten op een grondiger manier te kunnen behandelen en zo generalisatie van het behandel-effect te vergroten. De controlegroep ontvangt parallel wekelijks 45 minuten ergotherapie, een groepstherapie waarin effectieve vaardigheden in relatie tot het dagelijks leven, scholing en werk worden behandeld.

Inschatting van belasting en risico

Verwacht wordt dat deelname aan het onderzoek zonder risico is. De training is onderdeel van het zorgprogramma van een afdeling voor mensen met recent ontstane psychoses. Er is geen lichamelijk onderzoek nodig en belasting van het onderzoek is gering.

Contactpersonen

Publiek

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9
Amsterdam 1105 AZ
NL

Wetenschappelijk

Academisch Medisch Centrum

Meibergdreef 9
Amsterdam 1105 AZ
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Participanten moeten voldoen aan de volgende criteria: Recent ontstane psychische stoornis of aanverwante stoornis en een leeftijd tussen de 18 en 35 jaar.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Participanten met een score van 6-7 op de PANSS positieve subschaal (patienten die last hebben van ernstige psychotische symptomen die interfereren met het dagelijks functioneren) worden geëxcludeerd daar dit de groepstraining te veel kan ontregelen.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Dubbelblind
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	03-10-2013
Aantal proefpersonen:	70
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	30-09-2013

Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL42590.018.12